

PRIJATÉ TEXTY

P9_TA(2022)0308

Zodpovedné súkromné financovanie súdnych sporov

Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2022 s odporúčaniami pre Komisiu o zodpovednom súkromnom financovaní súdnych sporov (2020/2130(INL))

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 225 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na článok 47 Charty základných práv Európskej únie,
 - so zreteľom na článok 5 rozhodnutia Európskeho parlamentu z 28. septembra 2005, ktorým sa prijíma štatút poslancov Európskeho parlamentu¹,
 - so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1828 z 25. novembra 2020 o žalobách v zastúpení na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zrušení smernice 2009/22/ES²,
 - so zreteľom na odporúčanie Komisie z 11. júna 2013 o spoločných zásadách pre mechanizmy kolektívneho uplatňovania nárokov na prikázanie zdržania sa určitého konania a na náhradu škody v členských štátoch v súvislosti s porušením práv vyplývajúcich z práva Únie,
 - so zreteľom na štúdiu z marca 2021 uskutočnenú výskumnou službou Európskeho parlamentu s názvom Zodpovedné súkromné financovanie právnych sporov,
 - so zreteľom na články 47 a 54 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre právne veci (A9-0218/2022),
- A. keďže členské štáty majú v súlade s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie primárnu zodpovednosť za poskytnutie primeranej právnej pomoci osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky, s cieľom zabezpečiť prístup k spravodlivosti pre všetkých; keďže verejná právna pomoc a verejné stíhanie sú a musia zostať ústrednými mechanizmami na zaručenie základného práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces;
- B. keďže komerčné financovanie súdnych sporov treťou osobou (ďalej len „financovanie

¹ Ú. v. EÚ L 262, 7.10.2005, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 409, 4.12.2020, s. 1.

sporov treťou osobou“) je čoraz rozšírenejšou praxou, pri ktorej súkromní investori (ďalej len „subjekty financujúce súdne spory“), ktorí nie sú stranou sporu, investujú do súdnych konaní na účely zisku a platia právne a iné náklady výmenou za podiel na prípadnej priznanej náhrade škody; keďže kolektívne uplatňovanie nárokov na nápravu je len jedným typom súdnych sporov, v ktorých sa v súčasnosti využíva financovanie sporov treťou osobou, pričom ďalšími príkladmi sú rozhodcovské konania, insolvenčné konania, vymáhanie investícií, protimonopolné nároky a iné;

- C. keďže financovanie sporov treťou osobou by sa v prípade riadnej regulácie mohlo častejšie využívať ako nástroj na podporu prístupu k spravodlivosti, najmä v krajinách, kde sú náklady na právne služby veľmi vysoké, alebo v prípade žien a marginalizovaných skupín s dodatočnými prekážkami financovania; keďže financovanie sporov treťou osobou by tiež mohlo v stále väčšej miere pomôcť zabezpečiť, aby sa prípady verejného záujmu dostali na súd, a znížiť značnú hospodársku nerovnováhu, ktorá existuje medzi korporáciami a občanmi, ktorí sa usilujú o nápravu, a tým zabezpečiť primeranú zodpovednosť podnikov;
- D. keďže v správe Britského inštitútu medzinárodného a porovnávacieho práva (BIICL) o stave kolektívneho uplatňovania nárokov na nápravu v EÚ v kontexte odporúčania Komisie sa zdôrazňuje, že v niektorých členských štátoch sa financovanie treťou osobou stalo zásadným faktorom pri realizácii kolektívneho uplatňovania nárokov na nápravu¹; keďže v správe Komisie COM(2018)0040 o vykonávaní nezáväzných odporúčaní o kolektívnom uplatňovaní nárokov na nápravu z roku 2013 sa zdôrazňuje skutočnosť, že financovanie sporov treťou osobou je kľúčovým aspektom kolektívneho uplatňovania nárokov na nápravu, ktorý má významný cezhraničný rozmer²;
- E. keďže subjekty financujúce súdne spory zapojené do súdneho konania môžu konať skôr vo vlastnom hospodárskom záujme ako v záujme žalobcov; keďže sa môžu usilovať o kontrolu nad súdnym sporom a požadovať výsledok, ktorý im prinesie najväčšiu návratnosť v čo najkratšom čase³; keďže je nevyhnutné zabezpečiť, aby sa obetiam vyplátila primeraná náhrada škody;
- F. keďže hoci financovanie sporov treťou osobou v Európe prakticky neexistuje, v rámci investičného rozhodcovského konania ide o rozmáhajúci sa jav, ktorý znásobuje počet a objem pohľadávok súkromných investorov voči štátom;
- G. keďže podľa dostupných údajov môžu subjekty financujúce súdne spory v niektorých členských štátoch požadovať neprímeraný podiel z výnosov, ktorý prevyšuje typické výnosy iných druhov investícií; keďže sumy, ktoré požadujú subjekty financujúce súdne spory, sa zvyčajne v rámci Únie pohybujú od 20 % do 50 % priznaných náhrad škôd⁴,

¹ https://www.biicl.org/documents/1881_StudyontheStateofCollectiveRedress.pdf, strana 19.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0040&from=EN>, strana 11.

³ Austrálsky parlament dospel k záveru, že „úroveň moci a vplyvu, ktorú majú subjekty financujúce súdne spory na skupinové žaloby, vedie k situáciám, v ktorých ich finančné záujmy prevyšujú záujmy zastupujúceho žalobcu a členov tejto skupiny“, pozri Austrálska komisia pre reformu práva (2019): Vyšetrovanie týkajúce sa súdneho konania vo veci skupinovej žaloby a financovania súdnych sporov treťou osobou, s. 19.

⁴ Štúdia EPRS (2021): Zodpovedné súkromné financovanie súdnych sporov. Príloha – Aktuálny stav situácie v oblasti súkromného financovania sporov v EÚ a súčasné pravidlá EÚ týkajúce sa súkromného financovania sporov.

ale mimo Únie môžu takéto nároky v niektorých prípadoch predstavovať návratnosť investícií až do výšky 300 %; keďže by sa mali zaviesť pravidlá na zabezpečenie toho, aby poplatky platené subjektom financujúcim súdne spory boli primerané a aby sa náhrada škody priznala najskôr žalobcom, predtým, ako sa poplatok zaplatí subjektu financujúcemu súdny spor;

- H. keďže financovanie sporov treťou osobou nie je jediným spôsobom, ako uľahčiť prístup k spravodlivosti, a na uľahčenie takéhoto prístupu sú k dispozícii ďalšie nástroje, ako je právna pomoc alebo poistenie právnych nákladov, a na domáhanie sa nápravy existujú aj mimosúdne prostriedky nápravy, ako je mediácia, alternatívne a online riešenie sporov, ombudsman alebo systémy sťažností spravované spoločnosťami; keďže tieto riešenia by mohli viesť k rýchlejšej a primeranejšej náhrade pre žalobcov, hoci takéto prostriedky nápravy nie sú vždy dostatočne účinné pri poskytovaní primeranej nápravy; keďže žalobcovia by mali mať vždy možnosť priamo sa domáhať súdneho prostriedku nápravy;
- I. keďže financovanie sporov treťou osobou je rozšírené v Austrálii, USA, Kanade, Spojenom kráľovstve a Holandsku a niektorí ho považujú za kľúčový faktor pri zabezpečovaní dostupnosti prístupu k spravodlivosti¹, existujú však aj obavy v súvislosti s nekalými praktikami v niektorých jurisdikciách; keďže z empirických údajov² vyplýva, že subjekty financujúce súdne spory si najčastejšie vyberajú prípady, ktoré predstavujú najlepšiu potenciálnu návratnosť, a neinvestovali by do prípadov, ktoré považujú za príliš riskantné alebo nedostatočne ziskové;
- J. keďže je ťažké určiť počet subjektov financujúcich súdne spory, pričom v Únii ich podľa dostupných informácií pôsobí najmenej 45; keďže napriek tomu, že vo väčšine členských štátov bola prax financovania sporov treťou osobou doteraz obmedzená, očakáva sa, že v nadchádzajúcich rokoch bude zohrávať čoraz významnejšiu úlohu, ale v Únii zostáva do veľkej miery neregulovaná, a to aj napriek tomu, že by mohla predstavovať nielen prínosy, ale aj významné riziká pre výkon spravodlivosti, ktoré je potrebné riešiť;
- K. keďže v súčasnom regulačnom vákuu hrozí, že subjekty financujúce spory budú vykonávať svoju činnosť netransparentne, čo by mohlo viesť k tomu, že súdy budú príležitostne priznávať náhradu škody žalobcom bez toho, aby si uvedomovali, že podiel priznanej náhrady škody, ktorý môže byť niekedy neprimeraný, bude následne vyplatený subjektom financujúcim spory na úkor žalobcov; keďže tento nedostatok transparentnosti by mohol takisto znamenať, že dokonca ani potenciálni príjemcovia nie sú dostatočne alebo vôbec oboznámení s rozdelením priznaných náhrad alebo dohodami

¹ Pozri https://www.biicl.org/documents/1881_StudyontheStateofCollectiveRedress.pdf, s. 269: „Všeobecný názor na prístup Spojeného kráľovstva k financovaniu treťou stranou bol priaznivý a respondenti vyhodnotili dostupnosť takéhoto financovania ako kľúčový faktor pri rozhodovaní o účasti na kolektívnom konaní. Skúsenosti s financovaním kolektívnych nárokov treťou stranou v praxi boli celkovo pozitívne. Žiadny z respondentov nemal skúsenosti s organizáciou, ktorá by sa pokúšala financovať pohľadávku voči konkurentovi. Žiadny z odporcov nemal skúsenosť s tým, že by sa financujúci subjekt zjavne pokúsil kontrolovať spor, hoci jeden právnik opísal situáciu, keď financujúci subjekt stiahol financovanie počas súdneho sporu, čo viedlo k predčasnemu urovnaniu veci.“

² Pozri dokument Austrálskej komisie pre reformu práva (2019): Vyšetrovanie týkajúce sa súdneho konania vo veci skupinovej žaloby a financovania súdnych sporov treťou osobou, s. 34.

o financovaní, najmä v prípade, že sa v rámci systémov kolektívneho uplatňovania nárokov uplatňuje mechanizmus opt-out; keďže pri absencii spoločných minimálnych noriem na úrovni Únie existuje riziko fragmentácie a regulačnej nerovnováhy v oblasti financovania súdnych sporov;

- L. keďže smernica (EÚ) 2020/1828 identifikuje príležitosti a stanovuje záruky týkajúce sa financovania sporov, ktoré sa však obmedzujú na žaloby v zastúpení v mene spotrebiteľov v rámci pôsobnosti tejto smernice, a preto neupravuje iné druhy žalôb, napríklad v oblasti podnikania alebo ľudských práv, alebo kategórie žalobcov, ako sú organizácie pre ľudské práva alebo pracovníci; keďže účinné opatrenia a záruky by sa mali vzťahovať na všetky druhy žalôb;

Úvod

1. konštatuje, že hoci je využívanie financovania sporov treťou osobou stále obmedzené, ide o rozširujúcu sa prax v Únii, ktorá zohráva čoraz významnejšiu úlohu v justičných systémoch niektorých členských štátov, ako aj v spôsobe, akým môžu európski občania získať prístup k spravodlivosti, najmä pokiaľ ide o cezhraničné prípady; konštatuje, že financovanie súdnych sporov je na úrovni Únie doposiaľ z veľkej časti neregulované;
2. poznamenáva, že regulácia financovania sporov treťou osobou by mala ísť ruka v ruke s politikami, ktoré zlepšujú prístup žalobcov k spravodlivosti, napríklad znížením právnych nákladov, poskytnutím primeraného verejného financovania organizáciám občianskej spoločnosti vrátane organizácií na ochranu spotrebiteľa alebo podporou iných postupov, ako je právna pomoc alebo hromadné financovanie; vyzýva členské štáty, aby si vymieňali najlepšie postupy v tejto oblasti a vychádzali z opatrení uvedených v článku 20 smernice (EÚ) 2020/1828, pokiaľ ide o zabezpečenie účinného prístupu k spravodlivosti;
3. je presvedčený, že na zabezpečenie prístupu k spravodlivosti pre všetkých a na to, aby justičné systémy uprednostňovali nápravu pre poškodené strany, a nie záujmy súkromných investorov, ktorí možno v právnych sporoch hľadajú len obchodné príležitosti, je nevyhnutné stanoviť spoločné minimálne normy na úrovni Únie, ktoré sa budú zaoberať kľúčovými aspektmi týkajúcimi sa financovania sporov treťou osobou vrátane transparentnosti, spravodlivosti a proporcionality;
4. zdôrazňuje, že cieľom takéhoto regulačného režimu by bolo regulovať činnosti v oblasti financovania súdnych sporov zo strany subjektov financujúcich súdne spory; poukazuje na to, že takýto režim by mal regulovať činnosti financovania v súvislosti so všetkými druhmi pohľadávok bez ohľadu na ich povahu a že by ním nemalo byť dotknuté existujúce medzinárodné právo, právo Únie a vnútroštátne právo, ktoré umožňuje uplatnenie nárokov, najmä právo v oblasti ochrany kolektívnych záujmov spotrebiteľov, o ochrane životného prostredia a o práve, ktorým sa riadi konkurzné konanie alebo zodpovednosť;
5. domnieva sa, že stanovenie spoločných minimálnych noriem Únie pre financovanie sporov treťou osobou umožní zákonodarcom vykonávať účinný dohľad a primerane zabezpečiť ochranu záujmov žalobcov; poukazuje na to, že dobrovoľné regulačné mechanizmy a kódexy správania môžu zohrávať pozitívnu úlohu, ale k ich dodržiavaniu sa zatiaľ veľká väčšina financujúcich subjektov neprihlásila, čo ponecháva žalobcov vystavených vážnemu riziku;

Regulácia a dohľad nad subjektmi financujúcimi spory

6. odporúča zriadiť systém povolení pre subjekty financujúce spory, čím sa zabezpečí, aby sa žalobcom poskytovali skutočné príležitosti na využívanie financovania sporov treťou osobou a aby sa zaviedli primerané záruky, a to aj prostredníctvom zavedenia požiadaviek správy a riadenia spoločností a právomocí dohľadu na ochranu žalobcov, a zaistiť, aby financovanie poskytovali iba subjekty, ktoré sa zaviazu dodržiavať minimálne normy v oblasti transparentnosti, nezávislosti, správy a riadenia a kapitálovej primeranosti a uplatňovať fiduciárny vzťah voči žalobcom a určeným príjemcom; zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť, aby tento systém nevytváral nadmernú administratívnu záťaž pre členské štáty alebo subjekty financujúce spory;

Etické otázky

7. odporúča, aby subjekty financujúce súdne spory boli povinné rešpektovať fiduciárnu povinnosť starostlivosti, ktorá vyžaduje, aby konali v najlepšom záujme žalobcu; domnieva sa, že subjekty financujúce spory nemôžu mať neprimeranú kontrolu nad súdnymi konaniami, ktoré financujú; za takúto kontrolu nad súdnym konaním musí byť zodpovedný žalobca a jeho právni zástupcovia; takáto kontrola nad financovanými súdnymi konaniami môže pozostávať z formálnej kontroly, napríklad prostredníctvom zmluvných dojednaní, ako aj z neformálnej kontroly, napríklad prostredníctvom hrozby stiahnutia financovania;
8. zdôrazňuje, že môže dôjsť ku konfliktu záujmov, ak existujú nevhodné vzťahy medzi subjektmi financujúcimi spory, zastupujúcimi subjektmi, právnymi firmami, agregátormi vrátane platforiem na výber pohľadávok a rozdeľovanie priznanej náhrady a ďalšími subjektmi, ktoré môžu byť účastníkmi v sporoch a majú záujem na výsledku súdneho sporu; poznamenáva, že existuje rastúci trend, keď subjekty financujúce spory uzatvárajú dohody o financovaní právnych firiem v rade budúcich prípadov (financovanie portfólií)¹; odporúča, aby sa prijali ochranné opatrenia na zabránenie potenciálnym konfliktom záujmov, stanovili práva žalobcov a požadovalo zverejnenie podrobných informácií o vzťahoch medzi subjektmi financujúcimi spory a ostatnými zúčastnenými stranami;
9. je presvedčený, že s výnimkou mimoriadnych a prísne regulovaných okolností by subjektom financujúcim spory nemalo byť v žiadnej fáze sporu dovolené opustiť financované strany súdneho sporu a prenechať výlučne žalobcom zodpovednosť za všetky náklady na súdne spory, ktoré sa mohli viesť iba v dôsledku zapojenia financujúceho subjektu; zdôrazňuje preto, že zmluvné dojednania na základe podmieneného financovania by sa mali považovať za neplatné;
10. je presvedčený, že rovnako ako žalobcovia aj subjekty financujúce spory by mali niesť zodpovednosť za náklady žalovaných vyplývajúce z neúspešných súdnych sporov, napríklad v dôsledku priznania nákladov protistrany; zdôrazňuje, že nariadenie by malo zabrániť subjektom financujúcim spory obmedziť svoju zodpovednosť na náklady v prípade neúspešného výsledku;

¹ Štúdia EPRS (2021): Zodpovedné financovanie súdnych sporov. Aktuálny stav situácie v oblasti súkromného financovania sporov v EÚ a súčasné pravidlá EÚ týkajúce sa súkromného financovania sporov, s. 28 – 29.

Stimuly a obmedzenia v rámci vymáhania

11. domnieva sa, že v právnych predpisoch by sa mali stanoviť obmedzenia týkajúce sa podielu z náhrady škody, na ktorý majú subjekty financujúce súdne spory nárok v prípade úspešného súdneho sporu alebo urovnania na základe zmluvných dojednaní; je presvedčený, že iba za výnimočných okolností by sa dohody medzi subjektmi financujúcimi súdne spory a žalobcami mali odchyľovať od všeobecného pravidla, podľa ktorého sa žalobcom vypláca minimálne 60 % hrubej sumy urovnania alebo náhrady škody;

Zverejňovanie a transparentnosť

12. domnieva sa, že by mala panovať transparentnosť, pokiaľ ide o zapojenie financovania súdnych sporov do súdnych konaní vrátane povinnosti žalobcov a ich právnikov zverejňovať dohody o financovaní súdom na podnet súdu alebo na základe žiadosti, ktorú na súd podal žalovaný, a informovať súd o existencii komerčného financovania a totožnosti financujúceho subjektu v danom prípade; domnieva sa, že súd by mal informovať žalovaného o existencii financovania sporov treťou osobou a totožnosti financujúceho subjektu; poznamenáva, že v súčasnosti súdy alebo správne orgány a žalovaní často nevedia, že pohľadávka je financovaná komerčným aktérom;

Právomoci orgánov dohľadu a preskúmanie súdmi a správnymi orgánmi

13. zastáva názor, že orgány dohľadu, súdy a správne orgány, ak je to vhodné v súlade s vnútroštátnym procesným právom, by mali mať právomoci uľahčovať presadzovanie právnych predpisov prijatých na dosiahnutie uvedených cieľov; odporúča zriadenie systému podávania sťažností, ktorý by členským štátom nespôsobil nadmerné náklady ani nadmerné administratívne zaťaženie; domnieva sa, že orgány dohľadu, súdy a správne orgány, ak je to vhodné v súlade s vnútroštátnym procesným právom, by mali mať právomoci na riešenie nekalých praktík zo strany oprávnených subjektov financujúcich spory, pričom by nemali brániť v prístupe k spravodlivosti pre žalobcov a určených príjemcov;

Záverečné aspekty

14. žiada Komisiu, aby pozorne monitorovala a analyzovala vývoj financovania sporov treťou osobou v členských štátoch, a to z hľadiska právneho rámca aj praxe, s osobitným dôrazom na vykonávanie smernice (EÚ) 2020/1828; ďalej žiada Komisiu, aby po uplynutí lehoty na uplatňovanie smernice (EÚ) 2020/1828, konkrétne 25. júna 2023, a s prihliadnutím na účinky uvedenej smernice predložila na základe článku 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie návrh smernice, ktorou sa na úrovni Únie stanovia spoločné minimálne normy týkajúce sa financovania sporov komerčnou treťou osobou v súlade s odporúčaniami uvedenými v prílohe k tejto správe;
15. domnieva sa, že požadovaný návrh nebude mať finančné dôsledky;
 - o
 - o o
16. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie a sprievodné odporúčania Komisii a Rade.

**PRÍLOHA K UZNESENIU:
ODPORÚČANIA K OBSAHU VYŽIADANÉHO NÁVRHU**

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o regulácii financovania súdnych sporov tret'ou osobou

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114,

so zreteľom na žiadosť Európskeho parlamentu Európskej komisii¹,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru²,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Komerčné financovanie súdnych sporov tret'ou osobou je prax, ktorá sa rozvíja do podoby trhu služieb v oblasti sporov bez toho, aby na úrovni Únie existoval osobitný právny rámec. Napriek skutočnosti, že subjekty financujúce súdne spory sú spravidla usadené a pôsobia v rôznych členských štátoch, či už na domácom, alebo cezhraničnom území, doteraz sa na ne vzťahovali rôzne vnútroštátne pravidlá a postupy na vnútornom trhu, kde panujú v tejto oblasti všeobecne roztrieštené pravidlá a dokonca aj legislatívne vákuum v závislosti od príslušného členského štátu. Rozdielne pravidlá a postupy v členských štátoch budú pravdepodobne predstavovať prekážku pre fungovanie vnútorného trhu. Nejasnosť, pokiaľ ide o podmienky, za ktorých môžu pôsobiť komerčné tretie osoby financujúce súdne spory (ďalej len „subjekty financujúce súdne spory“), nie je zlučiteľná s riadnym fungovaním vnútorného trhu, najmä vzhľadom na to, že cezhraničné prípady možno financovať len prostredníctvom tretej osoby a tieto prípady sú pre subjekty financujúce spory obzvlášť atraktívne. Odchýlky v právnom rámci uplatniteľnom v každom členskom štáte znamenajú riziko diskriminácie v prístupe k spravodlivosti medzi žalobcami v rôznych členských štátoch, najmä v prípadoch s cezhraničným prvkom, ako aj riziko taktizovania subjektov pri výbere súdu, ktoré by mohlo byť ovplyvnené výhodnosťou určitých vnútroštátnych pravidiel týkajúcich sa ich sídla, rozhodného práva pre dohody o financovaní a vnútroštátnych procesných pravidiel.
- (2) Cieľom práva Únie je zabezpečiť rovnováhu medzi umožnením prístupu k spravodlivosti a poskytnutím primeraných záruk tým, ktorí sú účastníkmi konania, aby sa zabránilo neoprávnenému zneužívaniu ich práva na prístup k spravodlivosti. Ak

¹ Ú. v. [...].

² Ú. v. [...].

subjekty financujúce súdne spory poskytnú finančné prostriedky na financovanie súdnych konaní výmenou za podiel na akejkoľvek priznanej náhrade škody, môže dôjsť k ohrozeniu spravodlivosti. Toto ohrozenie zahŕňa možnosť pre subjekty financujúce súdne spory využiť žalobcov alebo tých, ktorých zastupujú, prípadne vrátane spotrebiteľov, ktorých záujmy zastupujú oprávnené subjekty, na svoje vlastné účely a na maximalizáciu svojej vlastnej návratnosti, takže žalobcovia alebo určení príjemcovia získajú menší podiel priznanej náhrady škody. Ohrozenie môže byť obzvlášť vážne, ak sú subjektmi očakávajúcimi výhody zo súdneho sporu spotrebiteľa alebo obeť porušovania základných práv, ktorí by mohli uvítať zapojenie financujúceho subjektu pripraveného zaplatiť za súdne konanie, bez toho, aby si uvedomili, že ich záujmy by sa mohli obrátiť v prospech záujmov financujúceho subjektu.

- (3) Vytvorenie spoločného rámca Únie pre minimálne normy týkajúce sa zodpovedného komerčného financovania súdnych sporov treťou osobou by pomohlo podporiť prístup k spravodlivosti a zabezpečiť primeranú zodpovednosť podnikov. V skutočnosti často existuje značná hospodárska nerovnováha medzi spoločnosťami a občanmi, ktorí sa usilujú o nápravu, a financovanie súdnych sporov treťou osobou môže pomôcť znížiť túto nerovnováhu, ak sa zmiernia súvisiace riziká a takéto financovanie sa bude dopĺňať s inými opatreniami na odstránenie prekážok prístupu k spravodlivosti. Na tento účel je nevyhnutné zabezpečiť potrebnú rovnováhu medzi zlepšením prístupu žalobcov k spravodlivosti a primeranými zárukami, ktoré zabránia zneužívaniu súdnych sporov. Zodpovedné financovanie súdnych sporov treťou osobou môže znížiť náklady, zvýšiť ich predvídateľnosť, zjednodušiť zbytočné postupy a poskytovať efektívne služby za náklady, ktoré sú úmerné sporným sumám.
- (4) Keďže vnútorný trh uľahčuje rast cezhraničného obchodu, spory sú čoraz častejšie cezhraničné a činnosti financujúcich subjektov majú globálny charakter, existuje potenciálne riziko výrazných rozdielov v prístupoch členských štátov k zárukám a ochrane potrebnej v súvislosti s komerčným financovaním súdnych sporov treťou osobou. Dobrovoľné prístupy boli do určitej miery úspešné, no nie vždy ich podporovala väčšina priemyselných aktérov. V každom prípade by nelegislatívne opatrenia neboli vhodné vzhľadom na tieto závažné riziká, napríklad pre zraniteľné kategórie občanov vrátane občanov z tretích krajín.
- (5) Cieľom tejto smernice je regulovať komerčné financovanie súdnych sporov treťou osobou, čo je prax, pri ktorej subjekty tretích strán, ktoré nie sú priamo zapojené do sporu, investujú do súdnych konaní na účely zisku, zvyčajne výmenou za percentuálny podiel z akéhokoľvek urovnania alebo náhrady škody (ďalej len „financovanie súdnych sporov treťou osobou“). Financovanie súdnych sporov treťou osobou sa vzťahuje na situácie, v ktorých komerčný subjekt investuje s cieľom dosiahnuť zisk a koná na podporu svojich obchodných záujmov. Nezahŕňa preto poskytovanie finančných prostriedkov na sponzorovanie súdnych sporov na charitatívnom základe alebo na základe darov, keď financujúci subjekt má za cieľ jednoducho získať späť vzniknuté náklady, ani podobné činnosti vykonávané pro bono publico. Táto smernica má tiež za cieľ na jednej strane stanoviť záruky na zabezpečenie účinného prístupu k spravodlivosti a ochrany záujmov strán sporu a na druhej strane predchádzať konfliktom záujmov, zneužívaniu súdnych sporov, ako aj neprimeranému pridelovaniu peňažných odmien subjektom financujúcim spory.
- (6) Pod pojmom „financujúci subjekt“ sa rozumie akýkoľvek podnik, ktorý nie je účastníkom konania, ale v súvislosti s týmto konaním uzatvára dohodu o financovaní

súdneho sporu treťou osobou (ďalej len „dohoda o financovaní treťou osobou“). V súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie pojem „podnik“ zahŕňa akýkoľvek subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť bez ohľadu na jeho právne postavenie a spôsob jeho financovania, a teda zahŕňa akúkoľvek právnickú osobu vrátane jej materských spoločností, dcérskych spoločností alebo prepojených podnikov a mohla by zahŕňať profesionálnych poskytovateľov financovania sporov, poskytovateľov finančných služieb, firmy zaoberajúce sa riadením nárokov alebo iných poskytovateľov služieb. Pojem financujúci subjekt nemá zahŕňať právnikov zastupujúcich stranu v súdnom konaní alebo regulovaných poskytovateľov poisťovacích služieb pre takúto stranu.

- (7) V súlade s právnymi tradíciami a autonómiou členských štátov prináleží každému členskému štátu, aby určil, či a do akej miery by malo byť financovanie súdnych sporov povolené v rámci jeho vlastného právneho systému. Ak sa členské štáty rozhodnú povoliť takéto financovanie sporov treťou osobou, v tejto smernici sa stanovujú minimálne normy ochrany financovaných žalobcov, aby sa na tých, ktorí by sa mohli uchýliť k financovaniu sporov v Únii, vzťahovala minimálna úroveň ochrany, ktorá je konzistentná v celej Únii.
- (8) Členské štáty, kde trovy konania môžu predstavovať významnú prekážku prístupu k spravodlivosti, však môžu zväziť prijatie právnych predpisov, ktoré umožnia financovanie súdnych sporov treťou osobou, a v takom prípade by mali stanoviť jasné podmienky a záruky, ktoré sú v súlade s touto smernicou. Hoci sa táto smernica nevzťahuje výlučne na žaloby v zastúpení, členské štáty by mali prijať opatrenia zamerané na zabezpečenie toho, aby trovy konania súvisiace so žalobami v zastúpení nebránili oprávneným subjektom účinne vykonávať ich právo domáhať sa nápravy v súlade so smernicou (EÚ) 2020/1828, a najmä jej článkom 20.
- (9) Ak je povolená činnosť financovania sporov treťou osobou, je nevyhnutný systém povoľovania nezávislých správnych orgánov v členských štátoch a dohľadu nad nimi, ktorý zaisťuje ich financovanie, aby sa zabezpečilo, že tieto subjekty financujúce spory spĺňajú minimálne kritériá a normy stanovené v tejto smernici. Financujúce subjekty by mali podliehať dohľadu podobným spôsobom, aký je v prípade súčasného systému obozretného dohľadu, ktorý sa uplatňuje na poskytovateľov finančných služieb.
- (10) Od subjektov financujúcich spory, ktoré pôsobia v Únii, by sa malo vyžadovať, aby vykonávali svoju činnosť z Únie, mali povolenie v rámci Únie a aby uzatvárali svoje dohody o financovaní treťou osobou podľa právnych predpisov členského štátu konania, alebo ak sa líšia, právnych predpisov členského štátu žalobcu alebo určených príjemcov, aby sa zabezpečil primeraný dohľad podľa práva Únie a vnútroštátneho práva.
- (11) Orgány dohľadu v Únii, ktoré udeľujú oprávnenie na vykonávanie činností financovania sporov treťou osobou, by mali byť splnomocnené vyžadovať, aby subjekty financujúce spory dodržiavali minimálne kritériá stanovené v tejto smernici. Takéto kritériá by mali obsahovať ustanovenia týkajúce sa dôvernosti, nezávislosti, správy a riadenia, transparentnosti, kapitálovej primeranosti a dodržiavania fiduciárnej povinnosti voči žalobcom a určeným príjemcom. Orgány dohľadu by mali byť splnomocnené vydávať všetky potrebné príkazy vrátane právomoci prijímať žiadosti o povolenie od subjektov financujúcich spory a rozhodovať o nich, zhromažďovať všetky potrebné informácie, vydávať, zamietat', pozastavovať alebo odnímať akékoľvek povolenia alebo ukladať akékoľvek podmienky, obmedzenia alebo pokuty ktorémukoľvek subjektu

financujúcemu spor, ako aj bezodkladne prešetrovať sťažnosti proti akémukoľvek subjektu financujúcemu spor, ktorý vykonáva činnosti v rámci ich jurisdikcie, podané akoukoľvek fyzickou alebo právnickou osobou, s výnimkou žalovaného. Obavami vnesenými žalovaným v súvislosti so subjektom financujúcim spor počas prebiehajúceho súdneho konania by sa mal zaoberať príslušný súd alebo správny orgán.

- (12) Pokiaľ ide o ďalšie kritériá udeľovania povolení, členské štáty by mali požadovať, aby subjekty financujúce spory preukázali, že majú dostatočný kapitál na splnenie svojich finančných záväzkov. Chýbajúce požiadavky na kapitálovú primeranosť vytvárajú riziko, že subjekt financujúci spor s nedostatkom kapitálu uzavrie dohodu o financovaní treťou osobou a následne nebude ochotný alebo schopný pokryť náklady sporu, ktorý sa zaviazal podporovať, vrátane nákladov alebo poplatkov potrebných na konanie v záujme dosiahnutia rozsudku, alebo priznaných nákladov protistrany. To môže vystaviť žalobcov, ktorí sa spoliehajú na subjekty financujúce spory, riziku nepredvídaných významných hospodárskych strát a riziku upustenia od inak životaschopného konania v dôsledku obchodných okolností alebo rozhodnutí subjektu financujúceho spor.
- (13) Subjekty financujúce spory by mali mať povinnosť konať čestne, transparentne, efektívne a v najlepšom záujme žalobcov a určených príjemcov pohľadávok. Chýbajúca požiadavka uprednostňovať záujmy žalobcov a určených príjemcov pred vlastnými záujmami subjektu financujúceho spor môže predstavovať riziko, že konanie bude vedené spôsobom, ktorý v konečnom dôsledku posluží skôr záujmom subjektu financujúceho spor ako záujmom žalobcu.
- (14) V záujme zabránenia obchádzaniu požiadaviek tejto smernice by dohody uzatvorené so subjektmi financujúcimi spory, ktoré nemajú potrebné povolenie, nemali mať žiadny právny účinok. Bremeno získania potrebných povolení by malo byť na samotných subjektoch financujúcich spory, a preto by mali byť žalobcovia a určení príjemcovia odškodnení v prípade akejkoľvek škody spôsobenej tým, že subjekt financujúci spory nemá potrebné povolenie.
- (15) Touto smernicou by sa mali regulovať činnosti subjektov financujúcich spory, ale nemali by ňou byť dotknuté žiadne iné regulačné povinnosti alebo režimy, ako sú napríklad existujúce pravidlá upravujúce poskytovanie finančných služieb, ktoré sa môžu uplatňovať, pričom by sa mali rešpektovať aj právne tradície členských štátov, ich autonómia a ich rozhodnutia o tom, či povolia financovanie súdnych sporov vo svojich vnútroštátnych právnych systémoch.
- (16) Na uľahčenie jednotného uplatňovania tejto smernice by členské štáty mali zabezpečiť, aby orgány dohľadu uplatňovali túto smernicu v úzkej spolupráci s orgánmi dohľadu iných členských štátov. Koordinácia medzi orgánmi dohľadu by mala byť organizovaná na úrovni Únie, aby sa zabránilo rozdielom v normách dohľadu, ktoré by mohli ohroziť riadne fungovanie vnútorného trhu.
- (17) Komisia by mala koordinovať činnosť orgánov dohľadu a uľahčiť na tento účel vytvorenie vhodnej siete spolupráce. Orgánom dohľadu by sa malo umožniť podľa potreby konzultovať s Komisiou a Komisii by sa malo umožniť vydávať usmernenia, odporúčania, oznámenia o najlepších postupoch alebo poradné stanoviská orgánom dohľadu k uplatňovaniu tejto smernice a v súvislosti so zjavnou nezrovnalosťou, pokiaľ ide o vykonávanie tejto smernice. Orgány dohľadu by mali zdieľať podrobnosti svojich činností s Komisiou s cieľom uľahčiť koordináciu vrátane výmeny podrobností o

všetkých prijatých rozhodnutiach a subjektoch financujúcich spory, ktorým vydali oprávnenie.

- (18) Na uľahčenie poskytovania služieb financovania cezhraničných sporov v tých členských štátoch, kde to vnútroštátne právo umožňuje, by členské štáty mali byť schopné spolupracovať, vymieňať si informácie a najlepšie postupy a malo by sa od nich vyžadovať, aby v plnej miere zohľadňovali vzájomné rozhodnutia o povolení. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby boli komplexné a jasné informácie a usmernenia o existencii možností financovania pohľadávok, ako aj o podmienkach a požiadavkách, ktoré sa vzťahujú na financovanie pohľadávok, plne a voľne dostupné všetkým občanom, ktorí by sa mohli domáhať nápravy, a to aj najzraniteľnejším skupinám. V súlade s článkom 56 Zmluvy o fungovaní Európskej únie by členské štáty mali vzájomne uznávať predchádzajúce povolenia, a teda automaticky udeľovať povolenie subjektom financujúcim spory pôsobiacim na ich území, ktorým bolo udelené povolenie pôsobiť v inom členskom štáte, za predpokladu, že pôvodné povolenie je naďalej platné. Ak sú orgány dohľadu v prijímajúcom členskom štáte známe nezrovnalosti v konaní subjektu financujúceho spory, mal by o tom priamo informovať zodpovedný orgán dohľadu.
- (19) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby subjekt financujúci spor nemal neprimeraný vplyv ani kontrolu nad rozhodnutiami týkajúcimi sa príslušného súdneho konania vrátane rozhodnutí o urovnaní spôsobom, ktorý by poškodzoval záujmy žalobcov dotknutých touto žalobou.
- (20) Na nápravu akejkoľvek nevyváženosti znalostí alebo zdrojov medzi subjektom financujúcim spor a žalobcom by pri posudzovaní vhodnosti dohody o financovaní treťou osobou mali súdy alebo správne orgány brať do úvahy úroveň jasnosti a transparentnosti týchto dohôd a mieru, do akej boli žalobcovia alebo osoby, ktoré žalobcovia zastupujú, transparentne oboznámení s akýmikkoľvek rizikami a výhodami, a ktoré vedome podstupujú.
- (21) Dohody o financovaní treťou osobou by mali byť predložené žalobcom v jazyku, ktorému rozumejú, a mali by jasne a vhodným spôsobom obsahovať možné výsledky, ako aj riziká a príslušné obmedzenia.
- (22) Nie je možné zabezpečiť primeraný dohľad nad subjektmi financujúcimi spory a dohodami o financovaní treťou osobou, pokiaľ subjekty financujúce spory nemajú povinnosť transparentnosti, čo sa týka ich činností. To zahŕňa transparentnosť vo vzťahu k súdom alebo správnym orgánom, žalovaným a žalobcom. Preto by sa mali stanoviť povinnosti informovať príslušný súd alebo správny orgán o existencii komerčného financovania a totožnosti financujúceho subjektu, ako aj v plnom rozsahu sprístupniť dohody o financovaní treťou osobou súdom alebo správnym orgánom, a to na ich žiadosť alebo na žiadosť žalovaného na súde a s výhradou primeraných obmedzení na ochranu potrebnej dôvernosti. Súdy alebo správne orgány by mali mať oprávnenie na prístup k relevantným informáciám o všetkých činnostiach financovania sporov tretích strán, ktoré sa týkajú súdneho konania, za ktoré zodpovedajú. Okrem toho by súd alebo správny orgán mal žalovaným oznámiť existenciu financovania sporu treťou osobou a totožnosť financujúceho subjektu.
- (23) Súdy alebo správne orgány by mali mať právomoc v prípade, že dohoda o financovaní treťou osobou je relevantná pre vec, ktorá im bola predložená, posúdiť, či je dohoda o

financovaní treťou osobou v súlade s touto smernicou, a v súlade s článkom 16 ju v prípade potreby preskúmať buď na žiadosť účastníka konania, alebo na podnet súdu či správneho orgánu, alebo na základe žaloby, ktorá im bola podaná proti správne rozhodnutiu orgánu dohľadu, ktoré nadobudlo právoplatnosť.

- (24) Subjekty financujúce spory by mali zaviesť interné postupy dobrej správy, aby sa zabránilo konfliktu záujmov medzi subjektom financujúcim spor a žalobcami. Súlad s požiadavkami na transparentnosť by mal zabezpečiť, aby si žalobcovia boli plne vedomí každého vzťahu, ktorý by mohol mať subjekt financujúci spor so žalovanými, s právnikmi, inými subjektmi financujúcimi spor alebo inou treťou osobou, ktorá je do prípadu zapojená, čo by mohlo viesť k skutočnému alebo domnelému konfliktu.
- (25) Subjekty financujúce spory by v žiadnom prípade nemali požadovať nespravodlivú, neprimeranú alebo neopodstatnenú odmenu na úkor žalobcov. Súdny alebo správny orgány by mali byť oprávnené posudzovať dohody o financovaní súdnych sporov treťou osobou, ktoré sú relevantné pre prípad, ktorý prejednávajú, s prihliadnutím na okolnosti a pozadie, za ktorých bola dohoda uzavretá, s cieľom účinne určiť, či je spravodlivá a či je v súlade s touto smernicou a všetkými príslušnými právnymi predpismi Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi.
- (26) Ak dohody o financovaní treťou osobou umožňujú, aby subjekty financujúce spory dostali podiel z akejkoľvek odmeny alebo určitých poplatkov prednostne pred akýmkoľvek náhradami škody pridelenými žalobcom, dostupná priznaná náhrada škody by sa mohla znížiť tak, že by pre žalobcov nezostalo nič alebo len málo. Dohody o financovaní treťou osobou by preto mali vždy zabezpečiť, aby sa akákoľvek priznaná náhrada vyplatila najskôr žalobcovi, t. j. aby nárok žalobcu mal prednosť pred nárokom financujúceho subjektu. Subjektom financujúcim spor by nemalo byť dovolené vyžadovať uprednostnenie ich vlastnej odmeny.
- (27) Vzhľadom na to, že v niektorých členských štátoch môže podiel odmeny, ktorú získajú subjekty financujúce spory, znížiť akúkoľvek náhradu získanú žalobcami, súdny alebo správny orgány by mali vykonávať dohľad nad hodnotou a výškou tohto podielu, aby sa zabránilo neúmernému pridelovaniu peňažných náhrad subjektom financujúcim spory. Ak by podiel na akejkoľvek odmene požadovaný subjektom financujúcim spor znížil priznanú náhradu (vrátane všetkých súm škôd, nákladov, poplatkov a iných výdavkov), ktorú majú žalobcovia a určený príjemcovia k dispozícii, na 60 % alebo menej, mal by sa tento podiel s výnimkou mimoriadnych okolností považovať za nespravodlivý a neplatný.
- (28) Mali by sa zaviesť ďalšie podmienky, aby sa zabezpečilo, že subjekty financujúce spory nebudú neprimerane ovplyvňovať rozhodnutia žalobcov v priebehu konania spôsobom, ktorý by bol prospešný pre samotný subjekt financujúci spor na úkor žalobcu. Subjekty financujúce spory by predovšetkým nemali neprimerane ovplyvňovať rozhodnutia o tom, ako sa vedie konanie, ktoré záujmy sú uprednostňované, ani to, či by žalobcovia mali alebo nemali akceptovať konkrétny výsledok, priznanie náhrady škody alebo urovanie.
- (29) Subjektom financujúcim spory by nemalo byť dovolené zrušiť financovanie, ktoré sa zaviazali poskytnúť, s výnimkou obmedzených okolností stanovených v tejto smernici alebo vo vnútroštátnom práve prijatom podľa tejto smernice, aby financovanie nebolo v žiadnej fáze konania stiahnuté v neprospech žalobcov alebo určených príjemcov z toho

dôvodu, že sa zmenili obchodné záujmy alebo stimuly subjektu financujúceho spor.

- (30) Ak subjekty financujúce spory podporili alebo financovali konania, ktoré neboli úspešné, mali by spoločne so žalobcami niesť zodpovednosť za všetky náklady protistrany, ktoré spôsobili žalovaným, a ktoré môžu byť súdmi alebo správnymi orgánmi priznané. Súdom alebo správnym orgánom by sa mali udeliť primerané právomoci na zabezpečenie účinnosti takejto povinnosti a dohody o financovaní treťou osobou by nemali vylučovať zodpovednosť za takéto náklady protistrany.
- (31) Súdny alebo správny orgány členských štátov by mali byť oprávnené určiť akékoľvek priznanie nákladov protistrany v súlade s vnútroštátnym právom, a to aj na základe akýchkoľvek vedeckých, štatistických alebo technických dôkazov, ktoré môžu byť relevantné, alebo na základe akýchkoľvek odborníkov, odhadcov alebo daňových účtovníkov, podľa vhodnosti vzhľadom na okolnosti konania.
- (32) V tejto smernici sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie. Táto smernica by sa z tohto dôvodu mala vykladať a uplatňovať v súlade s uvedenými právami a zásadami vrátane tých, ktoré sa týkajú práva na účinný prostriedok nápravy, práva na spravodlivý proces, ako aj práva na obhajobu.
- (33) Ciele tejto smernice, a to zabezpečiť harmonizáciu pravidiel členských štátov uplatniteľných na subjekty financujúce spory a ich činnosti, a tým umožniť prístup k spravodlivosti, pri súčasnom zavedení spoločných minimálnych noriem na ochranu práv financovaných žalobcov a určených príjemcov v konaniach financovaných úplne alebo sčasti na základe dohody o financovaní treťou osobou, ktoré sa budú uplatňovať vo všetkých členských štátoch, kde je povolené financovanie súdnych sporov, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, pretože subjekty financujúce spory môžu pôsobiť vo viacerých členských štátoch a vzťahujú sa na ne rôzne vnútroštátne pravidlá a postupy, ale lepšie ich možno dosiahnuť na úrovni Únie z dôvodu rozsahu rozvíjajúceho sa trhu financovania sporov treťou osobou, potreby zabrániť odlišným pravidlám a praktikám, ktoré by mohli predstavovať prekážku riadneho fungovania vnútorného trhu, ako aj taktizovaniu pri výbere súdov zo strany subjektov financujúcich spory, ktoré sa snažia optimalizovať vnútroštátne pravidlá. Únia teda môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (34) V súlade so spoločným politickým vyhlásením členských štátov a Komisie z 28. septembra 2011 o vysvetľujúcich dokumentoch sa členské štáty zaviazali, že v odôvodnených prípadoch k svojim oznámeniam o transpozičných opatreniach pripoja jeden alebo viacero dokumentov vysvetľujúcich vzťah medzi prvkami smernice a zodpovedajúcimi časťami vnútroštátnych transpozičných nástrojov. V súvislosti s touto smernicou sa zákonodarca domnieva, že zasielanie takýchto dokumentov je odôvodnené.

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Kapitola I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy a účel

Táto smernica stanovuje minimálne pravidlá uplatniteľné na komerčné tretie osoby financujúce súdne spory a ich povolené činnosti a poskytuje rámec na podporu a ochranu financovaných žalobcov a určených príjemcov, prípadne aj tých, ktorých záujmy zastupujú oprávnené subjekty, v konaniach financovaných úplne alebo čiastočne treťou osobou. Stanovuje záruky na zabránenie konfliktom záujmov, zneužívaniu súdnych sporov, ako aj neúmernému pridelovaniu peňažných náhrad subjektom financujúcim spory, pričom zabezpečuje, aby financovanie súdnych sporov treťou osobou primerane umožňovalo žalobcom a určeným príjemcom prístup k spravodlivosti, a zaisťuje zodpovednosť podnikov.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

Táto smernica sa vzťahuje na komerčné tretie osoby financujúce súdne spory (ďalej len „subjekty financujúce súdne spory“) a na komerčné dohody o financovaní treťou osobou (ďalej len „dohody o financovaní treťou osobou“) bez ohľadu na povahu súvisiacich nárokov. Nie je ňou dotknuté existujúce medzinárodné právo, právo Únie a vnútroštátne právo, ktoré umožňujú uplatnenie nárokov, najmä právo v oblasti ochrany kolektívnych záujmov spotrebiteľov, ochrany životného prostredia a právo, ktorým sa riadi konkurzné konanie alebo zodpovednosť.

Článok 3

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

- a) „subjekt financujúci súdne spory“ je akýkoľvek obchodný podnik, ktorý v súvislosti s konaním uzavrie dohodu o financovaní treťou osobou, aj keď nie je účastníkom tohto konania ani právnikom či iným príslušníkom právnického povolania zastupujúcim účastníka tohto konania, ani poskytovateľom regulovaných poisťovacích služieb pre účastníkov tohto konania, a ktorého primárnym cieľom je dosiahnuť návratnosť svojej investície poskytnutím finančných prostriedkov v súvislosti s týmto konaním alebo získať konkurenčnú výhodu na konkrétnom trhu;
- b) „žalobca“ je každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá podáva alebo má v úmysle podať žalobu proti inej strane na súdnom alebo správnom orgáne;
- c) „súd alebo správny orgán“ je príslušný súd, správny orgán, rozhodcovský orgán alebo iný orgán poverený rozhodovať o konaniach v súlade s vnútroštátnym právom;

- d) „určený príjemca“ je osoba, ktorá je oprávnená získať podiel z priznanej náhrady škody v konaní a ktorej záujmy v konaní zastupuje financovaný žalobca alebo oprávnený subjekt, ktorý podáva žalobu ako žalobca v mene tejto osoby v rámci žalôb v zastúpení;
- e) „konanie“ je akýkoľvek vnútroštátny alebo cezhraničný občiansky alebo obchodný spor alebo akékoľvek dobrovoľné rozhodcovské konanie alebo alternatívny mechanizmus riešenia sporov, prostredníctvom ktorého sa v prípade sporu žiada o nápravu pred súdom alebo správnym orgánom v Únii;
- f) „oprávnený subjekt“ je organizácia zastupujúca záujmy spotrebiteľov a označená ako oprávnený subjekt podľa smernice (EÚ) 2020/1828;
- g) „orgán dohľadu“ je orgán verejnej moci určený členským štátom, ktorý je zodpovedný za udelenie, pozastavenie alebo odobratie povolenia subjektom financujúcim spory a za dohľad nad ich činnosťami;
- h) „dohoda o financovaní treťou osobou“ je dohoda, v ktorej subjekt financujúci spor súhlasí s financovaním všetkých alebo časti trov konania výmenou za získanie podielu v peňažnej sume priznanej žalobcovi alebo poplatku za úspech s cieľom uhradiť subjektu financujúcemu spor poskytnuté finančné prostriedky a prípadne odmenu za poskytnutú službu, a to úplne alebo čiastočne na základe výsledku konania. Toto vymedzenie zahŕňa všetky dohody, v ktorých je dohodnutá takáto odmena, či už ponúkaná ako nezávislá služba, alebo získaná kúpou alebo postúpením nároku.

Kapitola II

Schvaľovanie činností subjektov financujúcich spory v Únii

Článok 4

Systém povolení

1. Členské štáty môžu v súlade s vnútroštátnym právom určiť, či je možné ponúknuť dohody o financovaní treťou osobou v súvislosti s konaniami v rámci ich jurisdikcie v prospech žalobcov alebo určených príjemcov s bydliskom na ich území.
2. Ak sú činnosti financovania treťou osobou povolené, členské štáty vytvoria systém povoľovania a monitorovania činností subjektov financujúcich spory na svojom území. Tento systém zahŕňa určenie nezávislého oddelenia alebo orgánu dohľadu, ktorého úlohou je vydávať, pozastavovať alebo odnímať povolenia subjektom financujúcim spory a dohliadať nad ich činnosťami.
3. Systém povoľovania stanovený v tomto článku sa uplatňuje iba na činnosti spojené s ponúkaním dohôd o financovaní treťou osobou subjektmi financujúcimi spory. Ak sú subjekty financujúce spory zároveň poskytovateľmi iných právnych, finančných služieb alebo služieb správy pohľadávok, nad ktorými dohliada iný orgán v Únii, touto smernicou nie je dotknutý akýkoľvek systém dohľadu a povoľovania, ktorý existuje v súvislosti s týmito inými službami.

Článok 5

Podmienky schvaľovania

1. Členské štáty zabezpečia, aby orgány dohľadu udelili alebo ponechali povolenie, či už pre vnútroštátne, cezhraničné spory, alebo iné konania, iba subjektom financujúcim spory, ktoré sú v súlade s touto smernicou a ktoré okrem vhodnosti alebo iných kritérií, ako je to stanovené vo vnútroštátnom práve, spĺňajú aspoň tieto kritériá:
 - a) podnikajú prostredníctvom sídla v členskom štáte a požiadajú o povolenie a udržiavajú si povolenie v tom istom členskom štáte;
 - b) zaviazu sa k uzavretiu dohôd o financovaní treťou osobou, ktoré podliehajú právnym predpisom členského štátu, v ktorom sa plánuje konanie, alebo ak sa líšia, členského štátu žalobcu alebo určených príjemcov;
 - c) k spokojnosti orgánu dohľadu preukážu, že majú zavedené postupy a riadiace štruktúry na zabezpečenie ich nepretržitého dodržiavania tejto smernice, požiadaviek na transparentnosť a fiduciárnych vzťahov, ktoré sa v tejto smernici stanovujú, a že stanovili interné postupy na zabránenie konfliktu záujmov medzi nimi a žalovanými v konaní, ktoré sa týka subjektu financujúceho spory;
 - d) spĺňajú požiadavky na kapitálovú primeranosť stanovené v článku 6; a
 - e) uspokojivo orgánu dohľadu preukážu, že majú zavedené riadenie a postupy na zabezpečenie toho, aby sa fiduciárna povinnosť stanovená v článku 7 plnila a dodržiavala.
2. Členské štáty vzájomne uznajú povolenie udelené subjektu financujúcemu spory v inom členskom štáte, a automaticky mu tak umožnia pôsobiť v ich členskom štáte za predpokladu, že pôvodné povolenie je naďalej platné.
3. Systémom povolenia stanoveným podľa článku 4 nie je dotknuté uplatňovanie práva Únie upravujúce poskytovanie finančných služieb, investičných činností alebo ochrany spotrebiteľa.

Článok 6

Kapitálová primeranosť

1. Členské štáty zabezpečia, aby orgány dohľadu boli oprávnené overovať, či by subjekty financujúce spory mohli mať kedykoľvek k dispozícii primerané finančné zdroje na splnenie svojich záväzkov podľa dohôd o financovaní treťou osobou. Orgány dohľadu predovšetkým zabezpečia, aby subjekty financujúce spory boli schopné:
 - a) uhradiť všetky dlhy vyplývajúce z ich dohôd o financovaní treťou osobou v deň ich splatnosti; a
 - b) financovať všetky fázy všetkých konaní, ku ktorým sa zaviazali, vrátane súdneho procesu a akéhokoľvek následného odvolania.
2. Členské štáty zabezpečia, aby subjekty financujúce spory mohli v prípade potreby preukázať, že spĺňajú kritériá stanovené v odseku 1, a to poskytnutím osvedčenia alebo potvrdenia, že systém poistenia by pokryl všetky náklady uvedené v odseku 1.

3. Členské štáty zabezpečia, aby orgány dohľadu boli oprávnené overovať, či by subjekty financujúce spory boli schopné nepretržite udržiavať prístup k minimálnej likvidite požadovanej na úplné zaplatenie všetkých predvídateľných nákladov protistrany vo všetkých konaniach, ktoré financovali. Členské štáty zabezpečia, aby ich súdy alebo správne orgány mohli požadovať od subjektov financujúcich spory poskytnutie záruk nákladov vo formách pripúšťaných vnútroštátnym právom, ak o to žalobca požiada na základe odôvodnených konkrétnych obáv.
4. Členské štáty môžu zriadiť osobitný poistný fond na pokrytie všetkých neuhradených nákladov žalobcov, ktorí sa zúčastnili na súdnom spore v dobrej viere, v prípade, že sa subjekt financujúci spory stane počas súdneho konania platobne neschopným. Ak takýto fond zriadi členský štát, tento členský štát zabezpečí, aby bol verejne spravovaný a financovaný prostredníctvom ročných poplatkov platených oprávnenými subjektmi financujúcimi spory.

Článok 7

Fiduciárna povinnosť

1. Členské štáty zabezpečia, aby orgány dohľadu boli oprávnené overovať, či subjekty financujúce spory majú zavedené riadenie a interné postupy na zabezpečenie toho, aby dohody o financovaní treťou osobou, ktoré uzatvárajú, boli založené na fiduciárnom vzťahu, a aby sa v týchto dohodách zaviazali konať spravodlivo, transparentne a rešpektovať fiduciárnu povinnosť starostlivosti, ktorá vyžaduje, aby konali v najlepšom záujme žalobcu.
2. Ak má žalobca v úmysle v rámci konania vzniesť nárok v mene iných, napríklad ak je žalobca oprávneným subjektom zastupujúcim spotrebiteľov, je subjekt financujúci spory povinný plniť voči týmto určeným príjemcom fiduciárnu povinnosť. Subjekty financujúce spory sú povinné v priebehu konania konať spôsobom, ktorý je v súlade s ich fiduciárnou povinnosťou. V prípade konfliktu medzi záujmami subjektu financujúceho spor a záujmami žalobcu alebo určeného príjemcu sa subjekt financujúci spor zaviazá, že záujmy žalobcu alebo určeného príjemcu postaví nad jeho vlastné záujmy.

Kapitola III

Právomoci orgánov dohľadu a koordinácia medzi nimi

Článok 8

Právomoci orgánov dohľadu

1. Ak sú v súlade s článkom 4 povolené dohody o financovaní treťou osobou, členské štáty stanovujú, že nezávislý orgán verejného dohľadu je zodpovedný za dohľad nad povolením subjektov financujúcich spory usadených v rámci jeho jurisdikcie, ktoré ponúkajú dohody o financovaní treťou osobou žalobcom a určeným príjemcom v rámci jeho jurisdikcie alebo v súvislosti s konaniami v rámci jeho jurisdikcie.
2. Členské štáty zabezpečia, aby pre každú fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá má v

úmysle vyjadriť pred orgánom dohľadu námietku, pokiaľ ide o súlad subjektu financujúceho spory s jeho povinnosťami podľa tejto smernice a uplatniteľného vnútroštátneho práva, bol k dispozícii postup vybavovania sťažností.

3. Bez ohľadu na postup podávania sťažností uvedený v odseku 2 sa v prípade prebiehajúceho súdneho konania, ktoré sa týka subjektu financujúceho spor, námietkami vznesenými žalovaným v tomto konaní, pokiaľ ide o súlad subjektu financujúceho spory s jeho povinnosťami podľa tejto smernice a uplatniteľného vnútroštátneho práva, zaoberá príslušný súd alebo správny orgán v súlade s článkom 16 ods. 2.
4. Každý orgán dohľadu má predovšetkým oprávnenie a vyžaduje sa od neho, aby:
 - a) od subjektov financujúcich spory prijímal žiadosti o povolenie a všetky informácie potrebné na účely posúdenia týchto žiadostí a o všetkých týchto žiadostiach včas rozhodoval;
 - b) prijímal rozhodnutia potrebné na udelenie alebo zamietnutie oprávnenia ktorémukoľvek žiadajúcemu subjektu financujúcemu spory, jeho odobratie alebo uloženie podmienok, obmedzení alebo sankcií každému oprávnenému subjektu financujúcemu spor;
 - c) rozhodoval o vhodnosti a spôsobilosti subjektu financujúceho spory, a to aj s ohľadom na jeho skúsenosti, povest', interné postupy na prevenciu a riešenie konfliktov záujmov, znalosti;
 - d) zverejnil na svojom webovom sídle každé rozhodnutie prijaté podľa písmena b) s náležitým zreteľom na obchodné tajomstvo;
 - e) aspoň raz ročne posúdil, či oprávnený subjekt financujúci spory naďalej spĺňa kritériá na udelenie povolenia uvedené v článku 5 ods. 1, a zabezpečil, aby bolo takéto povolenie pozastavené alebo odňaté, ak už subjekt financujúci spory jedno alebo viacero týchto kritérií nespĺňa. Takýmto pozastavením alebo odňatím nie sú dotknuté práva žalobcov a príjemcov v konaní, do ktorého môže byť subjekt financujúci spory zapojený; a
 - f) v rámci systému uvedeného v článku 9 prijal a prešetril sťažnosti týkajúce sa konania subjektu financujúceho spory a súladu tohto subjektu s ustanoveniami kapitoly IV tejto smernice a akýmikoľvek ďalšími uplatniteľnými požiadavkami podľa vnútroštátneho práva.
5. Členské štáty zabezpečia, aby sa od subjektov financujúcich spory vyžadovalo, aby bez zbytočného odkladu informovali orgán dohľadu o akýchkoľvek zmenách, ktoré majú vplyv na ich dodržiavanie požiadaviek kapitálovej primeranosti stanovených v článku 6 ods. 1 a 2. Členské štáty okrem toho zabezpečia, aby subjekty financujúce spory každoročne potvrdzovali, že dodržiavajú tieto odseky.
6. Členské štáty zabezpečia, aby orgány dohľadu dohliadali na fiduciárne vzťahy medzi subjektmi financujúcimi spory a žalobcami a určenými príjemcami všeobecne a aby mohli vydávať pokyny a príkazy na zabezpečenie ochrany záujmov žalobcov a určených príjemcov.

Článok 9

Vyšetrovania a sťažnosti

1. Členské štáty zabezpečia, aby bol zavedený systém podávania sťažností, ktorý umožňuje prijímanie a vyšetrovanie sťažností, ako sa uvádza v článku 8 ods. 2.
2. V rámci systému podávania sťažností uvedeného v odseku 1 členské štáty zabezpečia, aby orgány dohľadu boli oprávnené bez zbytočného odkladu posudzovať, či subjekt financujúci spory dodržiava všetky povinnosti alebo podmienky spojené s jeho povolením, s ustanoveniami tejto smernice a so všetkými ostatnými uplatniteľnými požiadavkami podľa vnútroštátneho práva.
3. Členské štáty zabezpečia, aby boli orgány dohľadu pri výkone dohľadu nad tým, či subjekty financujúce spory dodržiavajú povinnosti alebo podmienky spojené s ich povolením, oprávnené:
 - i) prešetrovať sťažnosti prijaté od akejkolvek fyzickej alebo právnickej osoby v súlade s článkom 8 ods. 2 a s výhradou článku 8 ods. 3;
 - ii) prešetrovať sťažnosti od ktoréhokolvek iného orgánu dohľadu alebo Komisie;
 - iii) začať vyšetrovanie ex officio;
 - iv) začať vyšetrovanie na základe odporúčania súdu alebo správneho orgánu, ktorý má obavy v súvislosti s akýmkoľvek konaním pred takýmto súdom alebo správnym orgánom, pokiaľ ide o dodržiavanie povinností subjektu financujúceho spory alebo podmienok spojených s jeho povolením.

Článok 10

Koordinácia medzi orgánmi dohľadu

1. Členské štáty zabezpečia, aby ich orgány dohľadu uplatňovali túto smernicu v úzkej spolupráci s orgánmi dohľadu iných členských štátov.
2. Komisia dohliada a koordinuje činnosti orgánov dohľadu pri výkone funkcií stanovených v tejto smernici a zvoláva a predsedá sieti orgánov dohľadu. Komisia prijme delegované akty v súlade s článkom 11 s cieľom doplniť túto smernicu stanovením spôsobov spolupráce v rámci siete orgánov dohľadu a pravidelne ich reviduje v úzkej spolupráci s orgánmi dohľadu.
3. Orgány dohľadu môžu s Komisiou konzultovať akékoľvek záležitosti týkajúce sa vykonávania tejto smernice. Komisia môže vydávať usmernenia, odporúčania, oznámenia o najlepších postupoch a poradné stanoviská orgánom dohľadu k vykonávaniu tejto smernice, a to v súvislosti so zjavnou nezrovnalosťou v tomto ohľade alebo v súvislosti s dohľadom nad akýmikolvek subjektmi financujúcimi spory. Komisia môže takisto zriadiť centrum kompetencií na poskytovanie kvalifikovaných odborných znalostí súdnym alebo správnym orgánom, ktoré žiadajú o radu, ako hodnotiť činnosti subjektov financujúcich spory v Únii.
4. Každý orgán dohľadu zostaví zoznam oprávnených subjektov financujúcich spory,

oznámia ho Komisii a sprístupní ho verejnosti. Orgány dohľadu tento zoznam aktualizujú vždy, keď dôjde k jeho zmenám, a informujú o tom Komisiu.

5. Každý orgán dohľadu oznamuje Komisii a ostatným orgánom dohľadu na ich žiadosť podrobnosti o rozhodnutiach prijatých v súvislosti s dohľadom nad subjektmi financujúcimi spory vrátane podrobností o rozhodnutiach prijatých podľa článku 8 ods. 4 písm. b).
6. Ak subjekt financujúci spory požiadal o povolenie orgán dohľadu a následne požiada o povolenie iný orgán, tieto orgány dohľadu budú v primeranom rozsahu koordinovať a zdieľať informácie s cieľom prijímať konzistentné rozhodnutia, pričom náležite zohľadnia odlišné vnútroštátne pravidlá.
7. Ak je subjekt financujúci spory povolený orgánom dohľadu v členskom štáte, ale chce ponúknuť dohodu o financovaní treťou osobou v prospech žalobcu alebo iného určeného príjemcu v inom členskom štáte alebo v prípade konania v inom členskom štáte, predloží doklad o povolení od orgánu dohľadu svojho domovského členského štátu. Ak sú orgánu dohľadu v tomto inom členskom štáte známe nezrovnalosti v konaní subjektu financujúceho spory, priamo o tom informuje zodpovedný orgán dohľadu.

Článok 11

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 10 ods. 2 sa Komisii udeľuje na obdobie 5 rokov od ... [dátum nadobudnutia účinnosti základného legislatívneho aktu alebo akýkoľvek iný dátum stanovený spoluzákonomcami].

Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto 5-ročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 10 ods. 2 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertami určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 10 ods. 2 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada proti nemu nevzniesli námietku v lehote [dvoch mesiacov] odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred

uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa uvedená lehota predĺži o [dva mesiace].

Kapitola IV

Dohody o financovaní tret'ou osobou a činnosti subjektov financujúcich spory

Článok 12

Obsah dohôd o financovaní tret'ou osobou

Členské štáty zabezpečia, aby sa vyžadovalo poskytovanie dohôd o financovaní tret'ou osobou písomne v jednom z úradných jazykov členského štátu, v ktorom majú žalobca a určení príjemcovia bydlisko, a ich predkladanie jasným a ľahko zrozumiteľným spôsobom, pričom budú musieť obsahovať aspoň:

- a) rôzne náklady a výdavky, ktoré pokryje subjekt financujúci spory;
- b) podiel na akejkol'vek priznanej náhrade škody alebo poplatkoch, ktoré sa zaplatia subjektu financujúcemu spory alebo akejkol'vek inej tretej strane, alebo akékoľvek iné finančné náklady, ktoré priamo alebo nepriamo nesú žalobcovia, určení príjemcovia alebo obaja;
- c) odkaz na zodpovednosť subjektu financujúceho spory, pokiaľ ide o náklady protistrany, v súlade s článkom 18 tejto smernice;
- d) ustanovenie, v ktorom sa stanoví, že všetky priznané náhrady škody, z ktorých sú odpočítateľné poplatky financujúceho subjektu, sa v plnej výške vyplatia najskôr žalobcom, ktorí môžu následne zaplatiť akékoľvek dohodnuté sumy subjektom financujúcim spory ako poplatky alebo provízie, pričom si ponechajú aspoň minimálne sumy stanovené v tejto smernici;
- e) riziká, ktoré žalobcovia, určení príjemcovia alebo obaja podstupujú, vrátane:
 - i) rozsahu na zvyšovanie nákladov v spore, a ako to ovplyvňuje finančné záujmy žalobcov, príjemcov alebo oboch;
 - ii) presne vymedzených okolností, za ktorých je možné ukončiť dohodu o financovaní tret'ou osobou, a rizík pre žalobcov, príjemcov alebo oboch v uvedenej situácii; a
 - iii) akéhokoľvek potenciálneho rizika, že bude potrebné zaplatiť náklady protistrany, vrátane okolností, za ktorých poistenie nákladov protistrany alebo náhrady škôd nemusí pokryť takúto expozíciu.
- f) vyhlásenie o odmietnutí zodpovednosti, pokiaľ ide o nepodmienenosť financovania v súvislosti s procesnými krokmi;
- g) vyhlásenie subjektu financujúceho spory o neexistencii konfliktu záujmov.

Článok 13

Požiadavky na transparentnosť a predchádzanie konfliktu záujmov

1. Členské štáty vyžadujú, aby subjekty financujúce spory stanovili politiku a zaviedli interné postupy na predchádzanie konfliktom záujmov a ich riešenie. Táto politika a tieto interné procesy musia zodpovedať povahe, rozsahu a zložitosti podnikania subjektu financujúceho spor a musia byť stanovené v písomnej forme a verejne prístupné na webovom sídle subjektu financujúceho spor. Budú takisto jasne uvedené v prílohe k akejkoľvek dohode o financovaní treťou osobou.
2. Členské štáty požadujú, aby subjekty financujúce spory poskytli žalobcovi a určeným príjemcom v dohode o financovaní treťou osobou všetky informácie, ktoré by mohli byť primerane vnímané ako informácie, ktoré by mohli viesť ku konfliktu záujmov. Informácie poskytnuté subjektmi financujúcimi spory zahŕňajú aspoň:
 - a) podrobnosti o akýchkoľvek existujúcich finančných alebo iných dojednaniach medzi subjektom financujúcim spory a akýmkoľvek iným podnikom, ktoré súvisia s konaním, vrátane akýchkoľvek dohôd s akýmkoľvek príslušným oprávneným subjektom, agregátorom pohľadávok, právnikmi alebo inou zainteresovanou stranou;
 - b) podrobnosti o akejkoľvek relevantnej súvislosti medzi subjektom financujúcim spory a žalovaným v konaní, najmä v súvislosti s akoukoľvek konkurenčnou situáciou.

Článok 14

Neplatné dohody a doložky

1. Členské štáty zabezpečia, aby dohody o financovaní treťou osobou uzavreté s fyzickými alebo právnickými osobami, ktoré nie sú oprávnené konať ako subjekt financujúci súdne spory, nemali právne účinky.
2. Členské štáty zabezpečia, aby tretím osobám financujúcim spory nebolo dovolené ovplyvňovať rozhodnutia žalobcov v priebehu konania spôsobom, ktorý by bol prospešný pre samotný subjekt financujúci spory na úkor žalobcu. Z tohto dôvodu nemá žiadna doložka v dohodách o financovaní treťou osobou, ktorá priznáva subjektu financujúcemu spory právomoc prijímať alebo ovplyvňovať rozhodnutia v súvislosti s konaním, žiadny právny účinok. Akákoľvek takáto doložka alebo dojednanie pozostávajúce okrem iného z nasledujúcich prvkov nemá právny účinok:
 - a) udelenie výslovnej právomoci subjektu financujúcemu spor prijímať alebo ovplyvňovať rozhodnutia v priebehu konania, napríklad pokiaľ ide o konkrétne vymáhané nároky, urovanie prípadu alebo správu výdavkov spojených s konaním;
 - b) poskytnutie kapitálu alebo iného zdroja s peňažnou hodnotou na účely konania podmieneného schválením jeho konkrétneho použitia financujúcou treťou osobou.
3. Členské štáty zabezpečia, aby dohody, v ktorých je zaručené, že subjekt financujúci spory získa minimálnu návratnosť svojej investície skôr, ako žalobca alebo určený príjemca môžu získať svoj podiel, nemali právne účinky.

4. Ak by dohoda o financovaní sporu oprávňovala subjekt financujúci spory na podiel na akejkoľvek priznanej náhrade škody, ktorá by znížila podiel, ktorý má žalobca a určení príjemcovia, na 60 % alebo menej z celkovej priznanej náhrady škody (vrátane celej sumy náhrady škody, nákladov, poplatkov a iných výdavkov), takáto dohoda nemá s výnimkou mimoriadnych okolností právne účinky.
5. Členské štáty zabezpečia, aby dohody o financovaní treťou osobou neobsahovali ustanovenia, ktoré obmedzujú zodpovednosť subjektu financujúceho spor v prípade, že v dôsledku neúspešného konania bude nariadené pokrytie nákladov protistrany. Ustanovenia, ktoré majú za cieľ obmedziť zodpovednosť subjektu financujúceho spor za trovy konania, nemajú právny účinok.
6. Členské štáty zabezpečia, aby podmienky, ktorými sa riadia dohody o financovaní treťou stranou, neumožňovali zrušenie tohto financovania s výnimkou predpísaných okolností vymedzených vnútroštátnym právom v súlade s článkom 15 ods. 1.
7. Žalobcom a určeným príjemcom sa poskytuje odškodnenie za všetky straty spôsobené subjektom financujúcim spory, ktorý uzavrel dohodu o financovaní treťou osobou, ktorá sa považuje za neplatnú. Práva žalobcov a určených príjemcov v konaní nie sú dotknuté.

Článok 15

Ukončenie dohôd o financovaní treťou osobou

1. Členské štáty zakážu jednostranné ukončenie dohody o financovaní treťou osobou zo strany subjektu financujúceho spor bez informovaného súhlasu žalobcu, s výnimkou prípadov, keď súd alebo správny orgán udelil subjektu financujúcemu spor povolenie na ukončenie dohody, pričom zväží, či by záujmy žalobcu a určení príjemcovia boli napriek ukončeniu primerane chránené.
2. Na ukončenie dohody o financovaní treťou osobou sa vyžaduje dostatočné upozornenie stanovené vo vnútroštátnom práve.

Kapitola V

Preskúmanie súdmi alebo správnymi orgánmi

Článok 16

Zverejnenie dohody o financovaní treťou osobou

1. Členské štáty zabezpečia, aby žalobcovia alebo ich zástupcovia boli povinní informovať príslušný súd alebo správny orgán o existencii dohody o financovaní treťou osobou a o totožnosti subjektu financujúceho spor a na žiadosť súdu alebo správneho orgánu alebo žalovaného poskytnúť príslušnému súdu alebo správne orgánu úplnú a nezmenenú kópiu takýchto dohôd o financovaní treťou osobou týkajúcich sa príslušného konania, a to v najskoršom štádiu tohto konania. Členské štáty tiež zabezpečia, aby súd alebo správny orgán oznámil žalovaným existenciu dohody o financovaní treťou osobou a totožnosť subjektu financujúceho spor.
2. Členské štáty zabezpečia, aby súdy alebo správne orgány boli na žiadosť účastníka konania, ktorý má odôvodnené pochybnosti, pokiaľ ide o súlad dohody o financovaní

treťou osobou s touto smernicou a akýmkoľvek iným uplatniteľným vnútroštátnym právom, alebo z vlastnej iniciatívy oprávnené preskúmať dohodu o financovaní treťou osobou v súlade s článkom 17.

Článok 17

Preskúmanie dohôd o financovaní treťou osobou súdmi alebo správnymi orgánmi

Členské štáty určia príslušný súd alebo správny orgán na vykonávanie rôznych súdnych a správnych úloh ustanovených v tejto smernici. Takýmto určením sa najmä stanoví, že súd alebo správny orgán, u ktorého je súkromne financovaná vec podaná, má bez zbytočného odkladu a na žiadosť účastníka konania alebo z vlastnej iniciatívy vykonávať kontroly vplyvu dohôd o financovaní na prípady, ktoré im boli predložené, prostredníctvom výkonu právomocí:

- a) vydávať príkazy alebo vydávať pokyny, ktoré sú pre subjekt financujúci spor záväzné, napríklad požadovať od subjektu financujúceho spor, aby poskytol finančné prostriedky, ako je dohodnuté v príslušnej dohode o financovaní treťou osobou, alebo vyžadovať od subjektu financujúceho spor, aby vykonal zmeny v súvislosti s príslušným financovaním;
- b) posúdiť súlad každej dohody o financovaní treťou osobou s ustanoveniami tejto smernice, najmä s fiduciárnou povinnosťou voči žalobcom a určeným príjemcom podľa článku 7, a ak sa zistí, že táto dohoda nie je v súlade, nariadiť subjektu financujúcemu spor, aby vykonal potrebné zmeny, alebo vyhlásiť doložku za neplatnú v súlade s článkom 14;
- c) vyhodnotiť súlad každej dohody o financovaní treťou osobou z hľadiska požiadaviek na transparentnosť podľa článku 13;
- d) posúdiť, či dohoda o financovaní treťou osobou oprávňuje subjekt financujúci spor na nespravodlivý, neprimeraný alebo neopodstatnený podiel na akejkol'vek priznanej náhrade škody, ako je uvedené v článku 14 ods. 4, a podľa toho túto dohodu zrušiť alebo upraviť. Členské štáty stanovujú, že pri takomto posúdení môžu príslušné súdy alebo správne orgány zohľadniť povahu a okolnosti zamýšľaného alebo prebiehajúceho konania, prípadne vrátane:
 - i) strán, ktoré sú do prípadu zapojené, ako aj určených príjemcov, ktorí majú prospech z konania, a toho, čo sa považuje za dohodnuté, pokiaľ ide o sumu, ktorú by subjekt financujúci spor dostal podľa dohody o financovaní, po úspešnom výsledku;
 - ii) pravdepodobnej hodnoty akejkol'vek náhrady škody;
 - iii) hodnoty finančného príspevku subjektu financujúceho spor a pomernej časti celkových nákladov žalobcu, ktorú financuje subjekt financujúci spor; a
 - iv) pomernej časti každej priznanej náhrady škody, ktorú žalobca a určení príjemcovia dostanú;
- e) ukladať akékoľvek sankcie, ktoré súd alebo správny orgán považuje za vhodné na zabezpečenie súladu s touto smernicou;

- f) konzultovať alebo vyhľadávať odborné znalosti od osôb s príslušnými znalosťami a nezávislosťou, ktoré pomôžu pri výkone hodnotiacich právomocí súdu alebo správneho orgánu, a to aj od akýchkoľvek primerane kvalifikovaných odborníkov alebo od orgánov dohľadu.

Článok 18

Zodpovednosť za náklady protistrany

1. Ak žalobca nemá dostatočné zdroje na pokrytie nákladov protistrany, členské štáty zabezpečia, aby súdy alebo správne orgány mali právomoc vydávať príkazy na náhradu trov konania proti subjektom financujúcim spory, či už spoločne, alebo nerozdielne so žalobcami, po neúspešnom výsledku konania. V takom prípade môžu súdy alebo správne orgány požadovať, aby subjekty financujúce spory uhradili akékoľvek náklady protistrany, a to so zreteľom na:
 - a) hodnotu a pomernú časť každej priznanej náhrady škody, ktoré by subjekt financujúci spor dostal, keby bol nárok úspešný;
 - b) mieru, v akej by akékoľvek náklady, ktoré nie sú hradené subjektom financujúcim spor, namiesto toho pripadli na žalovaného, žalobcu alebo na iných určených príjemcov;
 - c) konanie subjektu financujúceho spor počas celého konania, najmä jeho súlad s touto smernicou a to, či jeho konanie prispelo k celkovým nákladom na konanie; a
 - d) hodnotu počiatočnej investície subjektu financujúceho spor.

Kapitola VI

Záverečné ustanovenia

Článok 19

Sankcie

1. Členské štáty stanovujú pravidlá, pokiaľ ide o sankcie uplatniteľné pri porušení vnútroštátnych ustanovení prijatých podľa tejto smernice, a prijímajú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich uplatňovania. Tieto sankcie budú účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty [do .../bezodkladne] informujú Komisiu o týchto pravidlách a opatreniach a [bezodkladne] jej oznámia každú nasledujúcu zmenu, ktorá ich ovplyvní.
2. Orgány dohľadu môžu najmä uložiť primerané pokuty vypočítané na základe obratu podniku, dočasne alebo na neurčitý čas odobrať povolenie na činnosť a môžu uložiť ďalšie príslušné správne sankcie.

Článok 20

Preskúmanie

1. Komisia najneskôr ... [(...) rokov po dátume začatia uplatňovania tejto smernice] vykoná hodnotenie tejto smernice a predloží správu o hlavných zisteniach Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru. Hodnotenie sa

uskutoční podľa usmernení Komisie pre lepšiu právnu reguláciu. V tejto správe Komisia najmä posúdi účinnosť smernice s osobitným ohľadom na úroveň poplatkov alebo úrokov odpočítaných z náhrad škôd priznaných žalobcom (vrátane určených príjemcov) v prospech subjektov financujúcich spory, vplyv, ktorý majú subjekty financujúce spory na úroveň činnosti súvisiacej s riešením sporov, a rozsah, v akom financovanie súdnych sporov treťou osobou umožnilo lepší prístup k spravodlivosti.

2. Členské štáty Komisii prvýkrát do ...[(...) rokov odo dňa začatia uplatňovania tejto smernice] a potom každý rok poskytnú tieto informácie potrebné na prípravu správy podľa odseku 1:
 - a) totožnosť, počet a druh subjektov, ktoré sa uznávajú ako oprávnené subjekty financujúce spory;
 - b) akékoľvek zmeny v tomto zozname a ich dôvody;
 - c) počet a druh konaní, ktoré sú financované úplne alebo čiastočne subjektom financujúcim spory;
 - d) výsledky týchto konaní, pokiaľ ide o sumy, ktoré získali subjekty financujúce spory v porovnaní s priznanými náhradami škody prisúdenými žalobcom a určeným príjemcom.

Článok 21

Transpozícia

1. Členské štáty prijmú a uverejnia do ... [deň/mesiac/rok] zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.

Tieto opatrenia sa uplatňujú od ... [deň/mesiac/rok].

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upraví členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie opatrení vnútroštátneho práva, ktoré prijmú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 22

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 23

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.